

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 21 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Artūro Driuko ir Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2023 m. liepos 17 d. paduotu atsakovės Lietuvos valstybės, atstovaujamos Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato, kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 16 d. sprendimo peržiūrėjimo

nustatė:

Ieškovė kreipėsi į teismą, prašydama priteisti iš atsakovės Lietuvos Respublikos 4 920 Eur turtinei žalai atlyginti ir 5 000 Eur neturtinei žalai atlyginti. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2023 m. vasario 3 d. sprendimu ieškinį atmetė. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. gegužės 16 d. sprendimu panaikino Vilniaus miesto apylinkės teismo 2023 m. vasario 3 d. sprendimą ir priėmė naują sprendimą – ieškinį patenkino iš dalies, priteisdamas ieškovei iš atsakovės 4 920 Eur išlaidas už ieškovės gynybą baudžiamajame procese.

Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 16 d. sprendimą ir palikti galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2023 m. vasario 3 d. sprendimą. Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu kasacijos pagrindu.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui. Taigi, kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, taip pat nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą, ir argumentuoti pagrįsti, kad šis teisės pažeidimas turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Atsakovė kasaciniame skunde nurodė šiuos argumentus: 1) apeliacinės instancijos teismas, patenkdamas ieškovės reikalavimą priteisti jai baudžiamajame procese patirtas bylinėjimosi išlaidas, nepagrįstai vadovavosi kasacinio teismo praktika jo nurodytose administracinių nusizengimų bylose. Minėtose nutartyse kasacinis teismas priėmė galutinius procesinius sprendimus Lietuvos Respublikos Konstituciniame Teisme jau priėmus 2021 m. kovo 19 d. nutarimą, kuriuo buvo pripažinta, kad Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 106 straipsnis tiek, kiek pagal jį asmeniui, dėl kurio priimtas išteisinamasis nuosprendis, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, nėra atlyginamos jo būtinos ir pagrįstos išlaidos advokatui, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai ir 31 straipsnio 6 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui. Šioje byloje sprendžiama dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo baudžiamajame byloje, pasibaigusioje 2019 m. lapkričio 29 d., t. y. iki Konstitucinio Teismo nutarimo priėmimo. Todėl apeliacinės instancijos teismo cituojamos nutartys administracinio nusizengimo bylose neturi būti laikomos šioje byloje reikšmingu precedentu ir jomis negalėjo būti besąlygiškai vadovaujamas; 2) civiline tvarka sprendžiant bylinėjimosi išlaidų, patirtų baudžiamajame procese, pasibaigusioje iki Konstitucinio Teismo nutarimo priėmimo, atlyginimo klausimą, svarbu atsižvelgti į tai, kad Konstitucinio Teismo nutarimai neturi grįžamosios galios teisiniams santykiams, susiformavusiems iki jų priėmimo. Todėl ieškovei priteisus bylinėjimosi išlaidas, patirtas baudžiamajame procese, kuris buvo baigtas iki Konstitucinio Teismo nutarimo priėmimo, būtų įsiterpta į jau pasibaigusius teisinius santykius, būtų pažeistas teisinis sąlygumas, konstitucinio teisingumo principas. Šioje civilinėje byloje turėjo būti vadovaujamas iki tol formuota kasacinio teismo praktika, pagal kurią nurodytų išlaidų atlyginimas priteisiamas, jeigu teismas konstatuoja teisėsaugos institucijų pareigūnų neteisėtus veiksmus, kurie buvo nors ne vienintelė, bet pakankama priežastis tokioms išlaidoms atsirasti. Šiuo atveju ikiteisminio tyrimo pareigūnai ir prokurorai neatliko neteisėtų veiksmų, todėl ieškovė neturi teisės į turtinės žalos atlyginimą.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, vertina, kad kasaciniame skunde nekeliamas teisės klausimų, atitinkančių CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Tačiau kasacinio skundo argumentai nepagrindžia, kad apeliacinės instancijos teisma netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas teisės normas, kad toks šių normų aiškinimas turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui ir galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktas).

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio ir 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

nutaria:

Atsisakyti priimti kasacinį skundą ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Alė Bukaviniėnė

Artūras Driukas

Virgilijus Grabinskas